



Âşık'ın öyküsü

Çocuk işçiliği, birçok aile ve topluluk için önemli bir gelir kaynağıdır.

Bu duruma engel olduğunda en fazla çocuklar zarar görecektir. Peki gerçekten öyle mi?

Konular	Çocuklar, Sosyal Haklar, Küreselleşme
Zorluk	Düzey 3
Grup büyüklüğü	5+
Süre	90 dakika
Genel bakış	Bu etkinlik küçük gruplarda yapılacak tartışmalar yoluyla şu konulara yönelir: <ul style="list-style-type: none"> • Çocuk işçiliği ile ilgili gerçekler • Çocuk işçiliğinin nedenleri ve nasıl sona erdirileceği
İlgili haklar	<ul style="list-style-type: none"> • Zararlı çalışma biçimlerinden ve sömürüden korunma hakkı • Eğitim hakkı • Oyun oynama ve boş zamanları değerlendirme hakkı
Amaçlar	<ul style="list-style-type: none"> • Çocuk işçiliği ile ilgili gerçekler hakkında bilgi düzeyini artırmak • Sorunun karmaşıklığı hakkında eleştirel düşünme becerisini geliştirmek • Adalet ve çözüm üretmede sorumluluk duygusunu aşlamak
Materyal	<ul style="list-style-type: none"> • “Âşık adındaki erkek çocuğun hayatına dair” sayfasının fotokopisi (her katılımcıya birer adet) • Tükenmez kalem ve markörler • Yazı tahtası kâğıdı ya da büyük boy kâğıtlar (A3)
Hazırlık	<ul style="list-style-type: none"> • Büyük boy (A3 boyutundaki) kâğıtlara ya da yazı tahtası kâğıtlarına “Çözüm önerileri” şemasının kopyasını çıkartın (Her küçük gruba bir tane düşecek şekilde, ayrıca genel oturum için de bir tane) • Etkinlik sırasında kullanmak üzere aşağıda aktarılan bilgileri toparlayın

Yönerge

1. Katılımcılara etkinliğin Pakistan’da işçi olarak çalışan bir çocuk olan Âşık üzerine bir örnek olay çalışması olduğunu anlatın. Amaç Âşık’ın durumunu değiştirmek üzere uygulanabilir yöntemler bulmaya çalışmaktır.
2. Isınmak için bir tur “hikâye anlatma” egzersizi yapın. Âşık’ın hayatından bir günlük kesiti anlatan, hayal ürünü, yaratıcı bir öykü oluşturun. Çemberdeki her kişiden sırayla bir cümle ekleyerek öyküyü geliştirmesini isteyin.
3. Katılımcıları her bir gruba en fazla 5 kişi düşecek şekilde küçük gruplara ayırın. Âşık’ın hayatına dair bilgileri içeren sayfalardan her katılımcıya birer tane dağıtın. Okuma ve yorumları paylaşma için 5 dakika ayırın.
4. Her gruba “çözüm önerileri” sayfasından dağıtın. Görevlerinin, Âşık ve diğer çocuk işçilerin karşılaştığı sorunlara bir beyin fırtınası vasıtasıyla çözümler bulmak olduğunu anlatın. İlgili sütunlara, sorunu “yarına kadar”, “gelecek aya kadar” ve “gelecekte” çözmek

KONULAR



ÇOCUKLAR



SOSYAL HAKLAR



KÜRESELLEŞME

ZORLUK

DÜZEY 4

DÜZEY 3

DÜZEY 2

DÜZEY 1

DÜZEY 3

GRUP BÜYÜKLÜĞÜ



5 YA DA DAHA FAZLA

SÜRE



90 DAKIKA



için alınması gereken önlemleri/atılacak adımları yazmalılar. Bu görevi yerine getirmek ve durumu raporlayacak bir konuşmacı seçmek için tam 30 dakikaları var.

5. Genel oturuma geçildiğinde, her sütuna ne yazıldığını gruplar sırasıyla aktarsın. Ortaya çıkan fikirleri yazı tahtasına özetleyin. İstiyorsanız ortaya çıkan fikirler üzerinde tartışın, fakat zaman kısıtına dikkat edin!
6. Bu bölüm sona erdiğinde derinlenmesine tartışma yapmak üzere değerlendirme bölümüne geçin.

Bilgilendirme ve değerlendirme

Tartışmanın derinliği katılımcıların bilgi düzeyine bağlı olmakla birlikte, katılımcıların çocuk işçiliğine ilişkin görüşlerini ve çözüm önerilerini almaya yönelik sorular sormayı deneyebilirsiniz.

- Bu etkinlikten önce katılımcılar çocuk işçiliği olgusundan ne kadar haberdardı? Nasıl bilgi sahibi olmuşlar ve bu bilgileri nereden almışlardı?
- Yaşadıkları ülke ya da şehirde çocuk işçiliği var mı? Çocuklar ne tür işler yapıyor ve neden çalışıyorlar?
- Çocuklar çalışmalı mı? Çalışmak ya da çalışmamak kendi tercihlerine mi bırakılmalı?
- “Çocuk işçiliği, birçok aile ve topluluk için önemli bir gelir kaynağıdır. Bu duruma engel olduğunda en fazla çocuklar acı çekecektir.” Bu fikre nasıl yanıt verirsiniz?
- Tüketiciler olarak bizler, çocuk işçiliğinden hangi şekillerde faydalanıyoruz?
- Çocuk işçiliği sorununa çözüm bulmak üzere yöntemler üretmenin zorluk derecesi neydi? Üç sütundan hangisi –“yarına kadar”, “gelecek aya kadar” ve “gelecekte”– doldurulması gereken en zor sütundu? Neden?
- Çocuk işçiliği hakkında birçok ulusal ve uluslararası bildirge yayınlandı, konferanslar düzenlendi. Peki bu sorun neden hâlâ büyük ölçekli bir sorun olarak dünyayı meşgul etmeye devam ediyor?
- Bu sorunun çözülmesinden kimler sorumlu olmalı? (Farklı bir renkte kalem alın, önerileri tahtaya yazın.)
- Senin ve benim gibi sıradan insanlar bu sorunu çözebilir mi? Nasıl ve ne zaman?

Kolaylaştırıcılar için ipuçları

Eğer katılımcılar çocuk işçiliği hakkında çok az bilgiye sahiplerse etkinliğe çocuk işçiliği hakkındaki bazı bilgileri ve çocuk işçiliğinin doğurduğu sonuçları aktararak başlayın. Bunu yapmanın eğlenceli bir yolu aşağıdaki istatistikleri bir sınav formatında kullanmak olabilir.

Çalışma gruplarına, yarın ve gelecek aya ilişkin ilk iki sütun için fikir üretmenin zor gelmesi katılımcılarda güçsüzlük ve endişe duygularına yol açabilir. Bu durumda aşağıdaki ifadeleri okuyarak katılımcıları motive edebilirsiniz:

“Çok büyük bir görev, fakat denetimi güç veya sıkıntı verici olacak kadar büyük değil. Gelişmekte olan ülkelerin çocuk işçiliğiyle mücadele etmesine değer. Bu çalışma, çocuk işçiliğinin asıl nedeninin kaynak kıtlığı değil, çocuk işsizliğini önlemeye yönelik heyecan yetersizliği olduğunu gösterecektir. Bu durumun devam etmesine izin vermeyelim.”

M.C. Mehta / Tami Nadu Devleti ve Diğerleri davasına bakan Yargıtay, Hindistan, 1986.

Katılımcılar bir soruna etkili ve kalıcı çözümler bulmak için genellikle nedenleri belirlemenin gerekli olduğunu görürler. Nedenler analiz edildikten sonra, çözümler daha açık hale gelir. Bu



durumu, özellikle de çözüm bulma noktasında tıkanırsa çalışma gruplarına açıklamanız gerekebilir.

Çözüm önerisi geliştirme sürecini hızlandırmak için aşağıdakilerden birini veya birkaçını önerebilirsiniz:

- çocukların emeğine daha az ihtiyaç duyulması için yoksulluğun azaltılması
- çocuk emeğine daha az ihtiyaç duyulması için yetişkinlerin aldıkları ücretlerin artırılması
- çocukların ihtiyaçlarına daha iyi yanıt verecek şekilde eğitimin geliştirilmesi, çekici hale getirilmesi
- çocukların çalıştırılmasına karşı uluslararası standartların geliştirilmesi
- çocuk işçilerin ürettikleri ürünlerin yasaklanması
- Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ)'ne üye olmanın şartı olarak asgari istihdam standartlarının geliştirilmesi

Etkinliği daha ilginç hale getirmek için yerel ya da küresel düzeyde çocuk işçiliğiyle ilgili güncel haberleri kullanın.

Çeşitlemeler

Çocuk işçiliği hakkında katılımcıların bilgi düzeyini yükseltmek istiyorsanız, etkinlikten önce bir sınav yapabilirsiniz. ILO (Uluslararası Çalışma Örgütü)'nün İnternet sayfasında (<http://www.us.ilo.org/teachin/ilokids/whatis.html>) ya da UNICEF'in İnternet sayfasında (www.unicef.org/teachers/protection/access.htm) birçok sınav örneği bulunmaktadır.

İzleme önerileri

Çocuk işçiliğine karşı yürütülen gençlik kampanyaları hakkında daha fazla bilgi edinmeye çalışın, örneğin, “Çocuklar çocukları özgür kılabilir (*Kids Can Free the Children*)”, 12 yaşındaki Kanadalı bir erkek çocuk tarafından oluşturulmuş bir çocuk hakları vakfidir (www.icomm.ca/frechild/).

Daha fazla bilgi

5. Bölümde çocuklar ve sosyal haklarla ilgili arka plan bilgisinin yer aldığı kısımda çocuk işçiliği istatistikleri bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, bu bölümde çocuk emeğinin nerelerde kullanıldığı, çocuk işçiliğine ilişkin uluslararası hukuk kuralları ve çalışmanın çocuk üzerindeki etkilerine dair çeşitli bilgiler bulunmaktadır.

Çocuk işçiliği sorununun bugün ulaştığı boyut bu konuda büyük bir bilgi birikiminin varlığı anlamına gelmektedir. Uluslararası Çalışma Örgütü (www.ilo.org), UNICEF (www.unicef.org) ve *Save the Children* (Çocukları Kurtarın) (www.savethechildren.org.uk) İnternet siteleri bu konuda bilgi sunmaktadır.

Önemli gün

2 Aralık

Uluslararası Köleliğin Yasaklanması Günü

12 Haziran

Dünya Çocuk İşçiliği ile Mücadele Günü

**BİLGİ MATERYALİ****Âşık adındaki erkek çocuğun hayatına dair****Kişisel bilgiler**

Adı: Âşık Haşmir

Yaşı: 11

Milliyeti: Pakistanlı

Aile: Anne-baba, büyükanne ve büyük-babalar, 1 kız ve 3 erkek kardeş

Aile geliri: Aylık yaklaşık 70 Euro

Mesleki bilgiler

“Meslek”: Bir tuğla fabrikasında işçi

Çalışma Saatleri: Günde 12 ila 16 saat (1/2 saat mola) – haftada 6 gün

Çalışma performansı: Günde yaklaşık 600 tuğla

Ücret: 1.000 tuğla için 1,3 Euro (% 50'si ailenin borç ödemesine gidiyor)

5 yaşından beri çalışıyor

Diğer bilgiler

Ailenin iki yıllık, tutarı 6.000 Pakistan Rupisi (110 Euro) olan bir borç ödemesi yapması gerekiyor. Borç faiziyle birlikte ödemeleri gereken toplam rakam 280 Euro'yu bulmuş durumda.

Âşık babası tarafından 3 aylığına okula yollandı fakat fabrika sahibi Âşık'i okuldan uzaklaştırdı ve yeniden fabrikaya getirdi. Babası ise bu yaptığından dolayı cezalandırıldı.

Ailenin geliri çocukları okula göndermek, gıda ve sağlık bakımı masraflarını karşılamak için çok düşük ve yetersiz.

Gerçek bir hayat öyküsüdür.

ILO ve Free the Children (Çocuklara Özgürlük) belgelerinden derlenmiştir.

Kaynak

Free the Children kampanyaları: www.freethechildren.org

Çözüm önerileri

Âşık ve onun durumundaki çocuk işçiler için ne yapılabilir?

Yarına kadar?	Gelecek aya kadar?	Gelecekte?